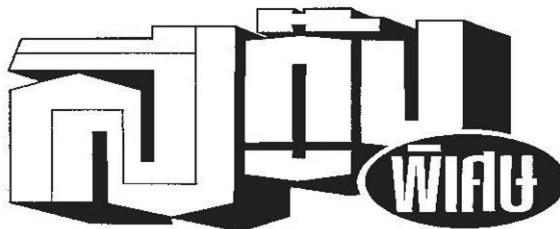

สถาบันบริโภคช่วงฝึก'ต่อเมือง' ก่อนแชร์ ใช้เทคโนโลยี AI อย่างมีความรับผิดชอบและจริยธรรม

ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ เอไอ (AI) เข้ามายึด主导ในชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างมากทั้งในด้านบวกและด้านลบ ตั้งแต่ช่วยมนุษย์ตัดสินใจใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การแพทย์ การเลือกซื้อสินค้า การดำเนินธุรกิจ การจัดทำนโยบายภาครัฐ หรือแม้กระทั่งเป็นเครื่องมือของ bureaucrat นิจจะชีพที่ใช้หลอกลวงผู้บริโภคจนเกิดความเสียหายอย่างมาก

ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวทำให้สถาบันบริโภคในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบสิทธิผู้บริโภคของไทยได้จัดเวที Tech Talk หัวข้อ เอไอ (AI) กับการคุ้มครองผู้บริโภค อันเป็นภาระที่สถาบันผู้บริโภคสามารถดำเนินไปในโอกาส วันสิทธิผู้บริโภคสากล เพื่อมุ่งเน้นสร้างการรับรู้ในผลกระทบของผู้บริโภคอันเกิดจากแพลตฟอร์มที่ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือ เอไอ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) องค์กรสมาชิกสถาบันผู้บริโภคกว่า 314 องค์กรทั่วประเทศไทยเข้าร่วม

ดร.สุทธิพงศ์ รัชยพงษ์ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) กล่าวถึงผลสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานในภาคอุดสาครรวม และเอกชนจำนวน 565 แห่ง พนักงานที่มีหน่วยงาน

ที่มีการใช้อิเล็กทรอนิกส์ 86 หน่วยงาน ขณะที่อีก 28 หน่วยงานยังไม่แน่ใจโดยร้อยละ 50 ให้เหตุผลว่าอยู่ในช่วงศึกษา ร้อยละ 19 ระบุว่ายังไม่มีความจำเป็น และร้อยละ 18 ต้องการการสนับสนุน

“ปรากฏการณ์เอไอ สร้างความสำคัญสำหรับผู้บริโภคว่า เอไอจะมาหลอกเราหรือเปล่า แต่ความกังวลเรื่องที่เอไอได้แฝงในสิ่งที่เอไอต่างจากสิ่งประดิษฐ์ทั่วไป คือเอไอสามารถช่วยมนุษย์ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ หรืออาจตัดสินใจแทนได้ นอกจากนี้ เอไอ ยังสามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ได้ ทั้งส่งข้อความ เที่ยวนไปrogram คาดภาพ จำลองเดิม สร้างวีดีโอ และสามารถช่วยมนุษย์ได้หลายอย่าง โดยเฉพาะทางการแพทย์ อย่างเช่น การตรวจคัดกรองมะเร็งปอดด้วยเอไอช่วยให้รู้ผลไว เพิ่มโอกาสครอบคลุม ควรนำเอไอไปช่วยเรื่องเร่งด่วนของประเทศ อย่างเช่น การลดความเหลื่อมล้ำ ความยากจน เพิ่มโอกาสให้ผู้พิการหรือแม้แต่สิ่งแวดล้อม เป็นต้น” ดร.สุทธิพงศ์ กล่าว

ขณะที่หน่วยงานกำกับดูแลด้านกฎหมายอย่างสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) หรือ ETDA โดย ดร.ศักดิ์ เศกุณทด ที่ปรึกษาอาวุโส สพธอ. กล่าวว่า รูปแบบการใช้อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความคล้ายมนุษย์มากแตกต่างจากการบันทึกที่ผ่านมาที่ใช้แค่ข้อมูล แต่ การพัฒนาเอไอได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แล้วประมวลผลนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้ทันที อย่างนั้นว่า ประโยชน์ของเอไอ มีมากกว่าโทษและไม่อยากให้การพัฒนาสุดดุจ เนื่องจากถูกนำไปใช้ในทางที่ผิด

ดร.ศักดิ์ กล่าวต่อถึงการปกป้องผู้บริโภคจากเอ

ໄວ່ ປັຈຸນໜາຍປະເທດໄດ້ເຮີມອອກຄູ່ໝາຍຕ່າງ ຈຸນ
ມາກຳກັນດູແລກໃຫ້ເທດໂນໂລຢີເອົາມາກົ່ນພໍອປັບປຸງ
ພລປະໂຍ້ນໃໝ່ກັບຜູ້ບໍລິໂພດ ອຍ່າງເຊັ່ນ ປະເທດຈືນເຊື່ອ
ເປັນປະເທດແຮກທີ່ອອກຄູ່ໝາຍນັກໃຫ້ບໍລິຫານທີ່ໃຊ້ເອົາໃນ
ໃນການດຳເນີນຫຼຸກສົມໜ້າທີ່ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພດທຽບ ສ່ວນ
ປະເທດອັກຄຸມກີ່ໄດ້ອອກຄູ່ໝາຍທີ່ເກີ່ວກັນຄວາມປລອດກັ້ນ
ຈາກການໃຊ້ເອົາ ເຊັ່ນເດີຍກັບສຫວັນເມົວມີກາ ສຫວາພູໂປ່ງ

“สิ่งสำคัญคือ ต้องการส่งเสริมให้เกิดการใช้ และสร้างความเข้าใจว่า ไทยและความเสี่ยงคืออะไร สำหรับประเทศไทยเองก็กำลังเผชิญอย่างใกล้ชิด ว่าทั้งโลกจะเคลื่อนในทิศทางใดในการ กำกับเอื้อ ทั้งนี้ ETDA ยังไม่ได้ ออกกฎหมายมาควบคุมกำกับการใช้ เอื้อ เพราะกำลังพิจารณาถึงความ เห็นชอบของประชานี้และความ เสี่ยง นีองจากมนุษย์กำลังอัญญายุค ที่เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

มาก” ดร.ศักดิ์กล่าว

ด้าน กนกพร ประสิทธิ์ผล ผู้อำนวยการสำนักสื่อดิจิทัล ไทยพีบีเอส กล่าวเสริมว่า สื่อมวลชนองค์เป็นอีกหนึ่งในอุดสาಹกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแย่งชิงทางเทคโนโลยี ซึ่งสื่อองค์ต้องตรวจสอบข้อมูลทั่วปีล้อมและใช้จับจริยธรรมสื่อ ยกตัวอย่างในด้านประเทคโนโลยีมีการใช้อิเล็กทรอนิกส์ ปลอมและภาพประกอบปลอมจนทำให้เกิดการหลอกลวงให้เข้าไปใช้บริการ นอกเหนือนี้ ยังมีการใช้เทคโนโลยีดิจิฟ์เพล็กในการสร้างวีดีโอ เช่น ผู้ประกาศข่าวจากเอไอ ซึ่งอาจทำให้ความสามารถในการแยกแยะระหว่างความจริงและการ

ป้อมแกลงกุดลงซึ่งสิ่งที่น่ากังวล

“ปัจจุบันในอุดสาหกรรมสื่อได้ใช้อิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการนำเสนอข่าวเพื่อให้น่าสนใจและเข้าถึงกลุ่มคนดูได้อย่างทั่วถึงและเท่านี้ยังมากขึ้น อย่างเช่น การแปลงข้อความเป็นภาพ วีดีโอดิจิตอลแม้แต่เสียง นอกจากยังนำเสนอได้ในรูปแบบที่ทันสมัยแล้วเพื่อช่วยให้การนำเสนอข่าวตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกัน สื่อเองก็ต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางแพลตฟอร์มในการตรวจสอบข้อมูลเช่นเดียวกัน” กนกพร กล่าว

ขยะที่ สุกัญญา กลางผองค์ กรรมการนโยบาย
และประธานอนุกรรมการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม และ¹
เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันบริโภค กล่าวถึงสถานการณ์
การใช้อิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาอาช่องผลลัพธ์และเสรียภาพ ที่
ก้าวสู่กลไกเชิงเศรษฐกิจ ไปแล้ว จนถึงกับมีข่าวการแต่งงานกับ²
เอ็ม ตลอดจนเป็นกัยกับผู้บริโภคทั้งในส่วนบุคคล คือ สร้าง
กลไกมาหลอกลวงแบบง่ายๆ แบบบ้านๆ หรือ Cheap Fake
นำไปสู่การหลอกลวงแบบเนียนมากเจ็น หรือ Deep Fake
อย่างเช่น มิจฉาชีพอาจใช้เทคโนโลยีเอ็มในการเลียนเสียง
และใบหน้าเพื่อหลอกลวงให้ผู้เสียหายหลงคิดว่าเป็นญาติ
หรือเพื่อนสนิทแล้วขอให้โอนเงินเข้าบัญชี เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่หลอกลวงได้พัฒนาจาก Fake News และข้ามเส้นไปสู่ Cyber Crime ซึ่งสร้างโดยเอไอ อย่างเช่น มีการสร้างภาพไปเปลี่ยน การหลอกลวงออนไลน์ การหลอกลวงให้บริจาค การหลอกลวงเล่นพนันออนไลน์

สุกิญญา กล่าวต่อไปว่า ส่วนสำคัญต้องสร้างความ เท่าทันหรือความคาดหวังของพลเมืองยุคดิจิทัลอย่างเช่น การวิเคราะห์ไม่ใช้อะไรง่าย ๆ อย่างเพียงชื่อ อย่างเพียงแซร์ เรายังต้องฝึกต่อมาก็จะ นอกจากรู้นี้ ยังต้องส่งเสริมวัฒนธรรม

ของการป้องกัน ทั้งเจ้าหน้าที่สำรวจและหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ อย่างเช่น คณะกรรมการกิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) ที่ต้องมีมาตรการเฝ้าระวังใช้ป้ายปราบปรามการกระทำความผิดและต้องดูว่าจะปรับปุ่มกลไกเพื่อป้องกันปัญหา รวมทั้งเร่งมือแก้ปัญหาระบองร้องเรียนของประชาชน

“ประชาชนต้องมีจริยธรรม เอาใจเขามาใส่ใจเรา
เวลาจะแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ต้องพิจารณาว่าจะเมิด
ลิทธิให้หรือไม่ พิจารณาว่ารูปภาพจริงหรือทำมาจากເອົາ
อย่างรึเปล่าด้วยตัวเองเห็นว่าดลก เมื่อจากเนื້อหาเหล่านັ້ນอาจ
กระทบสิทธิผู้อื่น ຜູບຣີໂກດต้องຮັກຄູ່หมายທີ່ເກີ່ຍ້ວັງແລ້ວ
ໃຊ້ສິຫຼະເສີຣີພາກທີ່ມີດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຂອບ” ສຸກືລູ່ພາ ກລ່າວ

ถึงแม้เอไอได้เข้ามายืนหนาที่ในชีวิตประจำวัน
ของมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน แต่สิ่งที่สำคัญคือการใช้
เทคโนโลยีเอไออย่างมีความรับผิดชอบและมีจริยธรรม
ซึ่งต้องทราบหนักถึงสิทธิของผู้อื่น รวมถึงผลกระทบทาง
สังคม การเมืองเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การปกป้องตนเอง
และชุมชนจากการเสี่ยงออนไลน์เกิดจากการใช้เอไอ
ทั้งนี้เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีมีความปลอดภัยมากขึ้น